

NOVA DOBA

Liljska knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm
visine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in
zahvale K 150 — Posamezna številka stane K 120

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, prilicje. Telefon št. 65.
Račun kr. postnega čekovnega urada št. 10.066.

Zastrupljanje.

Klevete klerikalnih in hrvatskih frankovskih, radičevskih in zajedničarskih časopisov proti Srbom in proti državi nočejo prenehati. Dnevno se zanaša strup v duše naših širokih slojev. Če se poglobimo v dušo malega človeka, nam je razumljivo in verjetno, da ga neprestano hujskanje in tendenciozno pisarnje mora premočiti. Ako ni dovolj razumen, mora podleči vplivu neodgovornih hujskačev in mora začeti verjeti, da je Beograd res neprijatelj naših interesov.

Tako kaplja strup v srce naroda, zastrupljavec pa ni mar, kam to vodi. Država je danes močna dovolj, da je tako postopanje ne more razrušiti. Trpel bo pa zapeljani mali človek, kakor je to jasno razvidno iz procesov, ki se vodijo pred sodišči v Zagrebu proti kmetom, zapeljanim od Radiča in njegovih agentov. Pravi započetni vsi teh zločinov so se pravočasno poskrili in se peridno smeje »uspeli« svoja dela, riva pa v ospredje one, ki ne vedo, kaj delajo.

Metoda, katere se poslužujejo frankovski, radičevski in tudi naši klerikalni listi, je sramotna. Vzamite v roko katerikoli klerikalni časopis, neprestano bodeče naši v njih v tej ali oni obliki napade na srbsko pleme našega naroda. Na Hrvatskem so šli razni listi celo že tako daleč, da primerjajo današnje razmere z onimi pod madžarsko tiranijo.

Pred nami leži št. 370 zajedničarskega lista »Hrvat«, enega izmed najnagnanejših listov, kar jih eksistira v naši državi. In tam očtamo, kako se hvali bivša Avstro-Ogrska, ki je bila za svoje narode »liberalna, ustavna država«, ki se je Hrvatske samo v gotovih perijodih spomnila s komisarijati. Primerja vladno madžarskih komisarijev Cuvaja in Raucha z vladno bana Tomljenoviča ter praha do zaključka, da so bili ti komisarijati boljši od hanovanja bana Tomljenoviča.

Neverjetno — in vendar stoji to črno na belem. Hrvatskim frankovcem in zajedničarjem je bila ljubša strahovlada krvnikov Cuvaja in Raucha, ki so uprizarjali proti Srbom veleizdajniške procese, nego jim je ljuba vlada rojaka Tomljenoviča, ki stremi samo za tem, da vzdrži na Hrvatskem mir in red. Vnebovpljoče krivice madžarskega režima so tem herostratom bile ljubše nego jim je današnje stanje v skozinsko nacionalni državi, kjer se ne Hrvatom, ne Slovencem in

DR. MILKO HRAŠOVEC:

Iz Celja na vrhove jugovzhodnih alpskih Alp.

(Dalje.)

Iz Prilepa drda vlak po nepregledni bogati ravnini. Kako si velika, lepa in bogata, mati domovina! Že štiri dni se vozimo in vedno nove pokrajine, nova bogastva nam odkrivaš. Velikanska polja, na katerih se zibljejo težki žitni klasti, ogromno veliki nasadi kornice, tobak, vino, cele črede živine, vse šviga v pestri raznobarvnosti mimo naših oči.

Potem zopet vozimo celo uro po neobdelani zemlji, ki čaka roke, da jo obdelajo in da začne bogato roditi. Plodne zemlje je tu dovolj za tisoče in tisoče naših državljanov, ki imajo doma kruha premalo. Celu ravnico umetno napajajo po neštevilnih vodnih jarkih, ker bi sicer grozna vročina požgala vse.

Na nekaterih njivah žanjejo Makedonke v narodnih nošah. Pisana krija, opasana s pasom dolgim gotovo nad deset metrov, v belih ohlapnih srajah, z belimi rutami na glavah, noge v opankah in krasno vezanih čarapah (nogavicah), de-

ne Srbom ni treba boriti za vsako mivico narodnih pravic, ljubša samo zato, ker sedajna država ne pripušča frankovske barange proti srbskemu plemenu, ne pripušča ustvarjenja radičevsko-frankovske hrvatske republike, ampak hoče, da tvorijo vsa tri plemena eno na znotraj in na zunanjo močno državo.

Sramotno je to robotanje naših klerikalcev in hrvatskih frankovcev in radičevcev interesom tujih, nam sovražnih držav, ki z radostjo gledajo, kako se zastrupljajo srca naših državljanov in se pripravljajo tla za njihove nam sovražne akcije. Jasno je razvidno iz postopanja teh strank, da so si postavile kot glavno nalogo, zadrževati konsolidacijo in utrjevanje naše narodne države, zadrževati duševno ujedinjenje vseh treh plemen naroda.

Zgodovina bo pisala težko sodbo in obsodbo nad našimi klerikalci in njih hrvatskimi zavezniki. Zgodovina bo pisala, da plemena, ki se v tretjem letu obstoja edinstvene države ne zavedajo svojih velikih življenjskih nalog v enotni državi, niso bila vredna osvobojenja. Pisala bo, da ljudje, kateri so se — kakor dr. Korosec in drugi — svoj čas navidezno navduševali za uresničenje majske deklaracije, nikdar niso mislili na ujedinjenje celokupnega naroda, pisala bo, da še danes, kakor so takrat, hrepene po — habburškem okviru, katerega so ob priliki majniške deklaracije tako trdovratno zagovarjali.

Moč nacionalne ideje, moč ideje edinstva pa je silnejša nego vse njihovo zastrupljanje ljudstva, in razvoj našega naroda in naše države pojde mimo in preko zastrupljavcev svojo odločno pot. Oni bodo izginili, ostala bo pa ideja naše nacionalne sile, ostala bo — naša narodna edinstvena država.

Dogodki v Beogradu.

Boj za kancelparagraf.

Beograd 24. maja. V današnji seji konstituante je prvi govoril musliman Sadović, ki se bavi z žalostnimi srbskimi razmerami v Bosni. Minister Trilkič odgovarja na razne očitke iz vrst opozicije, zlasti zavrača očitke, da se hoče s kancelparagrafom preganjati katoliška cerkev. Zemljoradnik Moskovljevič zagovarja kancelparagraf, ker prehaja klerikalizem e tudi v pravoslavno cerkev in je nujno potrebno, da se prepreči zloraba vere v politične svrhe. Dr. Trumbić

lajo pridno v solcu, ki nam v vagonih jemlje sapo.

Vlak prevozi Črno Rijeko, kraj najbesnejših bojev svetovne vojne. Sledovi vojne postajajo zopet pogosti, vedno bolj se bližamo srcu južne Makedonije, Bitolju. Z daljave se vidijo bele, nekdanje turške kasarne; vlak vozi po samih vrtovitih, v katerih gojijo bolgarski vrtnarji zelenjavo v takih množinah in taki prvovrstni kvaliteti, da je v naših krajih nisem nikoli enake videl.

V velikem ovinku zavozi vlak v kolodvor v Bitolju. Dosti sem videl mest po svetu ter občudoval krasno lego tega in onega kraja. Bitolj pa me je očaral: na vznožju snežnih gora v rodovitni ravnini leži belo mesto potopljeno v vrtove, cypressre ter južno drevje. Nešteto turških minareto gleda izza zelenja ter kaže, da je prebivalstvo po večini turško. Kultura mesta pa je brez dvoma grška, vsaj upliv grščine je videti in opaziti povsod. Trgovina je skoro izključno v grških rokah, ravnotako vsa večja podjetja, hoteli itd. Mesto je štelo pred vojno do 80.000 prebivalcev. Sedaj je najmanj polovica mesta razbita v razvaline. Saj je prav v mestu tekla bojna črta. Naš prijatelj Kumer

predlaga odpravo redov, dalje se izreka za ločitev cerkve od države, ker se mora verstvo emancipirati od države, država pa od verstva. Je proti zlorabi vere v politične svrhe, vendar se mu zdi kancelparagraf nejasen, ker ne pove tudi kazni, ki duhovnika zadene. Nar. socijalist Brandner je proti kancelparagrafu.

Glasovanje o drugem členu ustave in s tem tudi o kancelparagrafu bo jutri dopoldne.

Manjšinske šole.

Beograd 24. maja. V današnji seji konstituante je dr. Trumbić predlagal, da se črta iz ustave točka o manjšinskih šolah, ker je po mednarodni pogodbi itak dolžnost države, da preskrbi državlanom drugega jezika šole v njihovem jeziku. Zato se je takoj po seji konstituante vršila seja ustavnega odbora, ki je razpravljal o tem vprašanju. Na seji večinskih strank je proti predlogu dr. Trumbića prevladalo mnenje, da je boljše, če se narodne manjšine jezika daje osnovni pouk (in ne osnovne šole, kakor se je glasilo besedilo dozdej!) v njihovem materinskem jeziku pod pogoji, ki jih predpiše zakon. S tem je rečeno, da ne bo treba ustanavljati za manjšine posebnih šol, ampak bodo te lahko skupne, pa tako urejene, da bodo zadostile potrebam pouka v materinskem jeziku.

Politične vesti.

Minister Svetozar Pribičević je dne 24. tm. prevzel posle notranjega ministristva kot zastopnik odsotnega dr. Draškovića. S tem je ovrženo neumno klerikalno besedičenje, da regent ni podpisal tozadavnega dekreta.

Ruski general Wrangel pride koncem maja s svojim štabom v Beograd in se potem stalno naseli v Sremskih Karlovcih Krog 5000 njegovih vojakov bo zaposlenih pri nepogovih železniške proge Beograd—Gjevgljeje.

Volilni izid na Goriškem in v Istri je sedaj tudi uradno razglašen in se strinja s tem, kar je bilo že poročano: da so na Goriškem izvoljeni 4 Jugosloveni, v Istri pa eden. Italijanski blok baje namerava vložiti protest proti veljavnosti volitev.

Za trpeče brate v Istri. Z ozirom na vesti o trpljenju naših bratov v Istri ste

nam je drage volje šel na roko in kar skakal — saj je bil doma v svoji garniziji, kjer se je čisto udomačil. Dobilni smo vsega, kar smo želeli, posebno udobne sobe v hotelu, kjer smo se po dolgem zopet naspali v posteljah.

Drugi dan smo si mesto ogledali. Trgovina in obrt imata tu svoje naravno središče. Od tu vozi normalnotirna železnica v Solun in Grško, široke ceste pa vedejo preko Ohrida in Albanije v pristanišča jadranskega morja. Promet je velikanski, prebivalstvo prav živahno. Glavne ulice so čisto evropske in povsod se pridno dela, da se popravijo grozote vojne. Bitolj ima veliko garnizijo — polno vojaštva in častnikov srečavamo povsod. Kako zavidamo one srečnejše, ki odslužijo svoje vaje tu. Nam pri diviziji pravijo, da moramo naprej, da je naš polk v Ohridu.

Slovo je težko. Pri starem grškem restavratorju, ki sliši na ime »papa Naum«, ga pošteno polomimo. Pod vodstvom veččega prijatelja Kumra konstituiram in improviziram pevski zbor, ki je kmalu toliko izvežban, da nastopi lahko zmagovalno pot po mestu. Polna luna osvetljuje Bitolj in toplja balkanska

se radikalna in demokratska stranka sporazumeli glede skupnih potrebnih korakov. Posebna deputacija pod vodstvom ministra dr. Kukovca je bila 23. tm. v tej zadevi pri min. preds. Pašiču.

Italijanski separji. Iz Istre poročajo o naslednji nečuvni volilni separiji Italijanov. Napravili so posebno izdajo znanega jugoslov. lista »Pučki prijatelj«, potvorili glavo in tisk lista. V listu, ki so ga razširili po vseh istrskih vaseh, so rotli jugoslovenske volilce, naj ostanejo doma in ne glasujejo. S takimi in podobnimi separijami so si priborili Lahi istrske mandate. V italijanskem parlamentu bo še govora o teh lopovčinah.

Laška nepoštenost se je zopet pokazala v konferenci delegatov jugoslovenske in italijanske razmejivne komisije v Bakru, kjer so Lahi zahtevali pri ugotovitvi severne granice države več nego gre po rapalski pogodbi. Ker so se delegati obrnili na svoje vlade po nove instrukcije, bo prihodnja seja še le 27. maja.

V vprašanju Gor. Šlezije je prišlo do znatnega zblivanja med Francijo in Anglijo. Iz Berlina poročajo, da so 22. tm. odšli 4 bataljoni angleške pehote v ozemlje Gor. Šlezije.

Boji v Gornji Šleziji med nemškimi prostovolci in polskimi ustaši so trajali tudi 24. tm. naprej. Pri Rožemberku so bili Nemci s težkimi izgubami odbiti. V južnem odseku so Nemci pod varstvom oklopnih avtomobilov prekorčili Odro pri Gorzycah, pa so bili zavrnjeni. Ustaši so zasedli Myslowice.

Vladna kriza na Poljskem je zaradi zavlačevanja rešitve gornješlezkega vprašanja s strani antante stopila v akutni štadij. Ministrstvo je sklenilo odstop, če se vprašanje v najkrajšem času ne reši.

Francoski ministrski predsednik Briand o gornješlezkem vprašanju. V seji francoske poslanske zbornice dne 24. tm. je govoril ministrski predsednik Briand o gornješlezkem vprašanju. Če smo — je izjavil — Poljsko ustvarili, ji moramo tudi dati možnost obstoja. Upor nismo smeli zadržati v postojah kproi. Pozvali smo varšavsko vlado, naj sodeluje pri vzpostavitvi reda, in ona je takoj nato zaprla mejo. Velenemci pa so hoteli — v slabem tolmačenju izjave Lloyda Georga — priloško izrabiti in poslati v Gornjo Šlezijo nemško državno bronbo. Francija je dala razumeči, da bi to imelo slabe posledice. Zato so začeli Nemci operirati s topami prostovoljcev. Francoska vlada je

noč nas obdaja. Kumer nam kaže pot pod okna raznih bitoljskih krasotic pravoslavne in turške vere. Milo, najprej preseče in hrepeneče, potem zopet vriska: joče doni slovenska pesem v lepo noč. — Okna se odpirajo in od vseh strani slišimo pohvalo naši pesmi. Po dolgem nočnem potovanju utrujene nas jutranja zora slabo izpočite prebudi.

Danes torej začena resnejši del potovanja v smeri proti divji Albaniji.

Naš prijatelj Golgranc, ki ga sploh zadnje dni nismo mogli več razvedriti, nam v hotelu zbolji. Vročina ga napada in hoče nočeš ga moramo zapustiti, da ga odneso v bolnico.

Prijatelju sopotovalcu Kumru, ki nam je bil zvest oproda na celi poti, silnemo v slovo roko.

Z Bogom Bitolj, prestolnica krasna, da te pozdravim zopet čez nekaj let, ozdravljeno od strašnih vojnih ran, ki so ti razsekale telo, v novem bajnem sijaju tvoje prelepe okolice. V spominu mi ostaneš neizbrisno kot mesto tihih turških sanj in minareto, ki so razvrščeni v nepreglednih zelenih vrtovih!

Žalostni nadaljujemo ostali trije svoj pot. Vojaški tovarni avtomobil puha

pozvala nemško vlado, naj te tolpe razoroži in nemško mejo zapre, ker bi sicer Francija morala izvajati posledice. Nemška vlada se je udala ter javila, da mejo zapre, proglasi obsečno stanje in tolpe razoroži ter kazensko proti njim postopa. Zbornica je izjavo Brianda vzela z odobravanjem naznanje.

Zvezo veseli za preprečenje bodočih vojn hoče osnovati Hardingova vlada Združenih držav kot protiutež proti Zvezi narodov.

Na Portugalskem je zopet prišlo do državnega prevrata. Ministrstvo Machava je odstopilo. Slutijo, da podpirajo novo gibanje vojaški in monarhistični krogi.

V Egiptu, zlasti v Aleksandriji, je prišlo zadnje dni do krvavih nemirov in bojov. Gre baje za odpor domačinov proti Evropejcem.

Vojtjeh Korfanty, poljski narodni junak.

Njegovo ime je bilo znano že poprej, odkar pa je z oboroženo silo osvojil poljski del Gornje Šlezije za poljsko državo, je njegovo ime v ustih celega sveta.

Zato je potrebno, da naše čitatelje malo pobližje spoznamo s tem možem.

Rojen 20. aprila 1873 v Sadzawki blizu Katovic v Gor. Šleziji kot sin rudarja, je obiskoval ljudsko šolo v Sjemjanovicah, gimnazijo v Katovicah, vseučilišče v Berlinu in Breslavi. Na vseučilišču se je zlasti zanimal za narodno gospodarstvo in državno pravo. Kot visokošolec je prepotoval Poljsko, južno Rusijo in Galicijo, kasneje tudi Nemčijo, Švico, Francosko in Belgijo. Delavsko vprašanje ga je v prvi vrsti zanimalo. Da bolje prouči položaj delavstva, je vstopil v službo kot navaden rudar.

Koncem 1. 1902 mu ponudi poljska stranka v Nemčiji uredništvo svojega organa »Gornjoslazak«. Korfanty je ponudbo sprejel. Udeleževal se je odslej tudi politično in vodil ljuto borbo proti nemški centrunaški (klerikalni) stranki v Gornji Šleziji, kjer so imeli nemški klerikalci, izrabljajoč katoliško čustvo v poljskem prebivalstvu, veliko število mandatov v rokah, slično kot svoj čas madžarski klerikalci na Slovaškem.

Korfanty je dosegel sijajen uspeh. Že pri državnozbornih volitvah 1. 1903 je dobila poljska stranka v Gor. Šleziji večino mandatov. V borbi proti nemški centrunaški stranki Korfanty seveda ni prizanašal nemški duhovščini, ki je bila glavni činitelj v volilni borbi. Vsled tega se ji je tako zameril, da ni dobil v celi Gornji Šleziji duhovnika, ki bi ga hotel poročiti. Moral se je poročiti civilno in še le čez nekaj mesecev nato tudi cerkveno v Krakovu.

Korfanty je odločilno vplival na politiko poljske stranke v nemškem državnem zboru in pruski deželni zbornici. — Trideset let star, je bil prvič izvoljen za poslanca 1. 1903, in odtlej stalno. Pod njegovim vplivom je poljska stranka začela zapuščati konservativno smer in se je preobrazila v napredno stranko. Korfanty sam je postal vodja demokratskega krila, ki je znatno nagibalo k socializmu.

po veliki cesti proti Ohridu. Cesta seve ne po naših pojmi. Kajti razbito in razrito je vse, široki vodni jarki izpirajo se ostanke. Bog ve, koliko stotin topov in avtomobilov, koliko tisočev konj in vozov ter vojske je hodilo tod v letih 1908—1920 svojo pot, mogoče svojo zadnjo pot.

Zelena okolica se je kmalu porazgubila. Po tužni skalnati pokrajini se vzpenjamo ob pobočjih Peristerija v precej široko pogorje, za katerim je razprostrta zopet obširna ravnica. Avtomobil le po časi vozi ter išče svojo pot med luknjami in jarki v cesti. Zadnje kost nam ta voznja zrahlja, razven tega pa pripeka neznašna vročina.

Po 5-urni vožnji smo vrh sedla, odkoder se odpre pogled v široko ravnino. V levem koncu med hribovjem se zasveti velikanska vodna površina: prespiško jezero. Pogled je isti, kot na velik morski zaliv. Blizu grške meje smo: le manjši del jezera pripada naši državi, večji del spada pod oblast Grčije.

Na nasprotni strani hribovja leži večje mestoce Resanj, kjer naši šoferji suhoparno izjavijo, da avtomobil ne gre naprej, ker je voz polomljen. V sanlah smo že videli Ohrid, cilj naše dolge poti, kjer se odpočijemo — pa evo nove zapreke. (Dalje prih.)

L. 1905 je skupno s starim poljskim prvobornikom Napjeralskim v Bytomu ustanovil tiskarno in svoj list. Napisal je nebroj brošur politično-nacionalne in socialno-politične vsebine. Za časa svetovne vojne si je pridobil glas s svojimi ostrimi govori v parlamentu proti pruski politiki v Poznanju in Šleziji. Berlinski časopisi so mu očitali izdajstvo, on pa je odgovoril v zbornici z znamenitim govorom, v katerem je pokazal, kako nemška država nečuvno izrablja poljsko ljudstvo, i domače i ono v okupirani Poljski, kako ga tira v tvornice po celi Nemčiji. Težko delo, sramotno nizke mezde, slabo hrano in nezdrava stanovanja poljskih delavcev je naslikal tako prepričevalno in ginljivo, da so začeli celo zmernejši nacionalistični nemški časopisi napadati vlado zbog nečloveškega izrabljanja poljskih delavcev.

Po razpadu centralnih sil v svetovni vojni je šel 1. 1918 v Varšavo, nato pa v Pariz, kjer je napel vse sile, da se Gornja Šlezka prikloni Poljski. Dosegel je pa samo plebiscit. Od poljske vlade je bil imenovan tudi članom plebiscitne komisije.

Ko je videl, da antanta nagiblje k sklepu, da da Nemčiji vso Gornjo Šlezijo, če Nemčija izpolni obveznosti mirovne pogodbe napram antanti, se je postavil na čelo ustaškega poljskega gibanja v Gor. Šleziji, da reši vsaj ono ozemlje za Poljsko, ki je povečini za Poljsko glasovalo.

Upamo, da mu je to uspelo.

Mariborske novice.

Ustrelil se je v soboto popoldne v stanovanju v Koroščevi ulici št. 7 v Mariboru 57-letni višji stavbni svetnik Jos. Pelko. Zapustil je ženo in petero otrok. Vzrok: obup zaradi neozdravljive bolezni.

V Limbušu pri Mariboru je izvoljen županom vrli naprednjak g. Srečko Rožbič.

Komunisti Gmeinerja, ki je bil danes časa v preiskavi zaradi letakov, vtihoapljenih iz Avstrije in v Marnbergu zaplenjenih, je okrožno sodišče mariborsko izpustilo iz preiskovalnega zapora. Ističasno z Gmeinerjem aretiranega črkostavca Serneca je naša oblast izgnata v Avstrijo, kjer ga pa nise hoteli sprejeti, češ, da imajo takih tičkov tam že več ko dovolj!

Celjske novice.

Prva proslava državnega praznika Sv. Cirila in Metoda v Celju se je izvršila na priprost običajen način. Slovesni maši so prisostvovali zastopniki uradov. Vojaška posadka je prisostvovala v paradi na Glavnem trgu in na Kralja Petra cesti. Zatem se je pod poveljstvom podpolkovnika Branka Kosanoviča izvršilo defiliranje pred magistratom, ki je s svojo disciplino in strumnostjo napravilo na občinstvo globok utis. Žal, da še vedno nimamo v Celju vojaške godbe, katero ob takih in tudi drugih prilikah živo pogrešamo. Javna poslopja in tudi mnogo drugih poslopj je bilo v zastavah. Vendar pa moramo opomniti, da bo trebato izobešanje zastav ob prilikah državnih praznikov bolje organizirati. Prosimo društvo hišnih posestnikov, da to v roke vzame.

Še nova zanimiva razkritja. V »Sto-vencu« z dne 25. maja objavlja vodja celjskih klerikalcev advokat dr. Ogrizek pod naslovom »možatost« med drugim sledeče: »Za danes ugotovim samo to, da se je NSS v Celju pogajala z SLS in JSDS v Celju radi županske in podžupanske volitve. Radi tega so se vršila ponovno z menoj in z voditelji socialdemokratov pogajanja in delale kombinacije, katerih pa zaenkrat še ne izdam javnosti. Ugotavljam tudi nadalje, da se naša stranka ni pogajala za podžupansko mesto za sebe, nasprotno je ravno naša stranka hotela brezpogojno, da mora biti narodni socialist v vsakem slučaju vsaj podžupan, ako ne župan. To vedo tudi dobro gospodje od NSS kakor g. Žabkar, g. Gobec in g. Dobovišek in se le čudim, kako je mogoče v časopisje ravno nasprotno poročati. Povdariti moram tudi to, da je ravno NSS, kolikor sem poučen, začela vsled vpliva JDS na koncu vse mešati, ker je seveda dobro vedela, kako možato bo držala besedo. Ako imajo nekateri znani pristaši NSS še kaj spomina, se bodo gotovo tudi spominjali, da bi v smislu naših medbojnih dogovorov ne

bil g. Koren tudi NSS nič premano naroden in so očitvidno še le sedaj pod vtisom njihove »lojalne« taktike iznašli narodno izdajstvo, ako bi g. Koren bil župan. Če jim pa hvala od strani »Jutrovcev« in »Novodobarjev« tako imponira, da se za to hvalo lahko tudi socializem proda, jim moram le častitati, še bolj pa njihovim volilcem. Za danes vam dam samo ta odgovor, ne da bi vse podrobnosti spravil v javnost. Nočem namreč posnemati njihovega »lojalnega in možatega« postopanja in hočem vkljub njihovemu zavijanju po časopisih naše medsebojne pogovore za enkrat obdržati tajne.« Priobčujemo tudi to kot donesek k naši celjski zgodovini brez komentarja. Morda izvemo od gospodov nasprotnih strank sčasoma še kaj več — tajnosti!

K vprašanju stanovanjske mizerije. Prejeli smo: Kako velika je stanovanjska mizerija, vidimo povsodi. Mnogo nas pa jo občuti na lastni koži. Ko se človek sprehaja po mestu in okolici in si ogleduje razna poslopja, se nehote vpraša, Je-li so vsa tudi v polni meri izrabljena. Ali je potrebno, da vsi penzionisti stanujejo v mestu, medtem ko morajo aktivni uradniki stanovati v okolici? Tudi je tam še dosti praznih in neizrabljenih hiš in vil. Na gradu n. pr. jih je cela vrsta. Ko sem ogledoval tiste vile, sem se spomnil na moj slučaj. Ko sem pred nekaj meseci prošil za stanovanje, mi je komisija ponudila na gradu stanovanje, česar pa razumevno nisem mogel sprejeti, ker trikrat na dan leteti v mesto posebno po zimi ni šala. Od tega časa je preteklo že devet mesecev in vile so še vedno nezasedene. Vila bratov Wokaun v Gradu ima krasne, parketirane sobe za dve očetelji in je že dve leti prazna. Vila »Amalija« ima 6 sob, tudi za 2 očetelji. Lastnik je samo za to ne da v najem, da mu ne bi trebato plačati davka. Neki tukajšnji lastnik hiše pri vinogradu se je lani v jeseni izrazil, da ne da samo zato štedilnika napraviti, da mu ne morejo vsiliti strank, ker si ne morejo kje kuhati, na lastne stroške si ga pa nikdo napravil ne bo. In takšnih slučajev je še gotovo več. Zato bi priporočal stanovanjski komisiji, da si tudi okoli malo ogleda. Predlagal bi nadalje, da vse tiste premesti v okolico, katerim ni mnogo potrebno, da stanujejo v mestu, in to so povečini vpokojenci, katerim zadoštuje, da pridejo samo dva, trikrat na teden v mesto, da si nakupijo živež. Stanovanjska komisija naj ne smatra tega članka kot zabavljanje na njo, ampak kot nasvet, ker ona ni v stani, da si vsako malenkost ogleda, ampak naj jo občinstvo pri zboljšanju stanovanjske bede podpira.

Poroka. Kanclijst pri kr. okrožnem rudarskem uradu v Celju, g. Ivan Češmuga, se je poročil z gđ. Kati Virantovo iz Zalca.

Kolo jugoslovenskih sester v Celju priredi 28. tm. v Nar. domu svoj prvi zabavni večer v prid revnejšim gojenkam gospodinjkega tečaja. Potrebo gospodinjke izobrazbe, osobito revnejših deklic, smo že povdarjali, da se jim pa omogoči obisk, je treba mnogo dela in sredstev. Zato prosim in upa »Kolo«, da se bo celjsko občinstvo v velikem številu udeležilo prireditve, ki bo nudila dosti zabave in užitka. Deklamacija veličastne Župančičeve »Dume« — ene najlepših slovenskih pesnitev — otvori večer. Nato nastopi pevski zbor učencev in učenek meščanske šole, ki zapojejo pod vodstvom g. ravnatelja Šerajnika, našega priljubljenega umetnika, par lepih slovenskih pesmi. Krasen Lajovičev trospev »Gozdna samot« bo posebno zanimal in navdušil ljubitelje slovenske umetne pesmi. Veseloigra »Plavaj ali utoni« pa bo dala priliko se dodobra nasmejati. Največje zanimanje pa imajo sigurno gospe mamice za prihodnjo točko, t. i. rajalni ples meščanskošolskih deklic, kjer bodo imele priliko občudovati gracijo svojih ljubljenk. Predstavo zaključijo živa slika Jugoslov. žene vseh pokrajin v narodni nošah se poklonijo materi Jugoslaviji in s tem izrazijo sesterstvo vseh žen naše lepše države. Cene sedežev niso previsoke, od 7—2 dinarja, stojišča 1 dinar, za dijake ½ dinarja. Karte se dobijo pri Goričar in Leskoškem in zvečer pri blagajni. Po predstavi prosta zabava.

Maturantski klub ljubljanskih učiteljskihnikov je napravil ob priliki majnikovega izleta v torek zvečer v veliki dvorani celjskega Narodnega doma družabni večer v prid Jugoslov. matici. Na sporedu so bile orkestralne in pevске točke ter

dramatični prizor. Vsled nezadostne reklame se je tega nepričakovano lepega muzikalnega večera udeležilo le okoli 40 Celjanov. Koncertne točke je izvajalo do 30 dijakov, ki so maloštevilne poslušalce naravnost očarale. Da je bilo navdušenje navzočih za mlade umetnike in bodoče pionirje kulture veliko, dokazuje to, da se je po iskrenem pozdravnem nagovoru g. Luznika nabrala lepa vsota, ki je znašala skupno z vstopnino blizu 3000 K. in so bili tako izetniki rešeni gnotne škode. Vse priznanje vrlim in požrtvovalnim Celjanom, ki so, zbrani le v malenkostnem številu, rešili čast mesta. Gospodu prof. Verbiču, ki je spremljal mlade umetnike na tem izletu, pa najlepše čestitamo k vzorni vzgoji dijaštva za delovanje bodočih učiteljev med narodom izven šole.

Celjsko pevsko društvo poziva svoje člane in članice, da se udeležijo otvoritve Hudičevega grabna ter izleta na Svetino. Zbirališče: kapucinski most, odhod: ob 5. uri zjutraj. Provijant je vzeti s seboj.

Celjsko pevsko društvo. V petek 27. tm. vaja za mešan in moški zbor. Z ozirom na predstoječe društvene izlete v Ptuj, Dobro in Rogaško Statino je udeležba vsakega nujno potrebna.

Tedenski izkaz kužnih bolezni v celjskem političnem okraju. V tednu od 16. do 23. tm. so na novo obbolele v političnem okraju Celje 3 osebe za kozami in sicer: Ljubno 1, Loka 1, Velika Pirešca 1. Vsega skupaj se je nahajalo v evidenci 7 za kozami bolnih. Umrli ste 2 osebi.

Za sveži zrak je poskrbel gostilničar Nar. doma, g. Karl Pere ter postavil z dovoljenjem mestnega magistrata lično »živo mejo« na tlaku pred gostilno. Dobra kapljica, sveže pivo in priznana kuhinja bodo gotovo privabile mnogo oddihaželjih, da na prostem in v hladu združijo koristno s prijetim.

Umrli je v torek 24. tm. na svojem posestvu pri Vojniku Moric Stallner, star 64 let. Bil je dolga leta zastopnik Celja v graškem deželnem zboru in deželni odbornik, eden najzagrizenejših sovražnikov slovenskega naroda in njegovih pravic. Stari letniki slovenskih listov iz časa Avstrije so velika zgodovina brutalnosti tega nemškega fanatika napram našemu narodu. Zlom avstrijske lazištvake in ustvaritev naše nacionalne države je tudi tega moža pahnila v politično nirvano.

Dijaški kuhinji v Celju sta darovali namesto venca na grob g. Fr. Karlovškeku, trgovcu na Lavi, očetelj Založnikove, obrtn. komisarja v Celju in očetelj Vinko Kukovčeva na Lavi po 100 K.

Obrtni vestnik.

OBRTNIŠKI SESTANEK nocoj sredo 25. maja ob 8. uri zvečer v Narodnem domu.

Segrsko izložbo priredi v Zagrebu »Hrvatski Radiša«. Hrvatski Radiša, čegar ustroj je pri nas mnogo premano poznan, vrši važno kulturno delo med obrtniškim naraščajem, katero bo treba na vsak način uvesti tudi pri nas, če hočemo, da se nam ne zgubi najproduktivnejši del naroda v brzdelnosti, površnosti in strankarski podivjanosti. Občeslovensko obrtno društvo je zaradi tega o binkoštnih praznikih poslalo 3 člane gospodarskega sveta v Zagreb, ki so si ogledali delovanje Hrvatskega Radiše in namerava izdelati program za ustvarjenje enakih institucij v Sloveniji. O predmetu je predaval 22. tm. g. Hohnjec v Celju pred večjim vajeniškim zborom, kjer je našel mnogo razumevanja. — Hrvatski Radiša priredi meseca junija v Zagrebu izložbo vajeniških del. Otvoritev 12. junija. Ravnateljstvo je pripravljeno za slovenske vajence in valence rezervirati poseben izložbeni prostor, ako se jih dovolj prijavi. Iz Celja se je doslej prijavilo 40 vajencev iz najrazličnejših strok. Ne dvomimo, da se jih bo prijaviilo še mnogo več in posebno tudi ženskih vajenk, ako bodo akcijo primerno podpirali mojstri. Temu cilju je namenjeno predavanje na nocojšnjem obrtniškem sestanku. Opezarajmo pa tem potom, da je za prijave že skrajni čas, in pozivljemo slovensko obrtniško vajeništvo, da pošlje takoj svoje priglase na naslov g. Miloša Hohnjec, kiparja v Celju.

Turistika in šport.

IZLET HUDIČEV GRABEN—SVE-TINA. V nedeljo 29. tm. otvori Celjski odsek Sav. podr. S. P. D. slovesno Hudičev

graben ter priredi obenem izlet na Svetino. Izleta se udeležita polnoštevilo Celjski Sokol in Celjsko pevsko društvo ter mnogo drugih. Odhod ob 5. uri zjutraj s kapucinskega mosta. Povratek na Laško. Na Svetini bo raznovrstna zabava. Provirant je vzeti s seboj. Izletniki v nedeljo na krov!

Koča na Uršuli se otvori s 1. junijem 1921. Preskrbljena je z jedili in pijačo.

Sokolstvo.

Celjski Sokol vabi svoje članstvo, da se udeleži v nedeljo 29. maja pešizleta na Svetino, katerega priredita Planinsko in Celjsko pevsko društvo. Zbirališče na Kapucinskem mostu. Odhod ob 5. uri zjutraj.

Dopisi.

Dobrna. Obč. volitve pri nas so se izvršile v znamenju nečuvnega terorja s strani župnika in kaplana. Dne 8. tm. je kaplan Hrastelj kar po prvem cerkvenem opravilu na vaškem trgu pred cerkvijo improviziral shod (dvojnimo, da politični oblasti javljen!), na katerem je imel skrajno hujskajoč govor. Samostojneže je imenoval falote, goljuhe, tatove. Grdo je hujskal zoper državo, zakonodajo in Srbe. Med govorom je pa župnik Kuko-
vič hodil po trgu in hrulil pristaše naprednih strank, češ: »slišiš, kaj govori (kažoč na kaplana!), te ni sram, pluj!« In pljuval pred ljudi. — Kaplan je klerikalce hujskal, naj pomečejo na dan volitve volilce SKS iz obč. hiše, na kar je grozila množica: »jim bomo že pokazali, če pridejo voliti«, in: »iz roke v roko bodo šli«. Kaplanovi agitatorji so imeli parolo: »od Srbov proč, da dobimo avtonomijo, iz Macedonije domov...« — Župnik Kuko-
vič je 8. tm. pri pozni maši razstavil najsvetejše in izpred oltarja z jokajočim glasom o SKS rekel, da so bogokletneži ter molil o čenaša za njih spokorjenje. — Križev teden se običajno udeleži vsa šot-ska mladina z učiteljstvom na čelu procesije. Letos je padel ta dan na 3. maja. Vse učiteljstvo je šlo z deco za procesijo, je kaplana Hrastelja ni bilo; moral je v sosedni Št. Janž, kjer so bile isti dan občinske volitve, na agitacijo. — Značilno, da je del naše inteligence podpiral — bodisi posredno, bodisi neposredno — kaplana v njegovem hujskaškem delu. — Več pristašev naprednih strank toži kaplana Hrastelja radi njegovih prostaških psovok dne 8. tm. in bo se odigrala zadeva pred sodiščem.

Iz Dobrne nam pišejo: Na mesto provizoričnega šolskega voditelja Sch. je imenovan nadučitelj g. Zmideršič. To pa našim klerikalcem ni všeč. Zbrali so se klerikalni občinski očetje in na željo Sch. sklenili zahtevo, naj Sch. ostane na vsak način na Dobrni. Seveda Sch. vendar pri obč. volitvah ni zastoj agitiral za SLS. Višji šolski svet pa gotovo ne bo pred našimi klerikalci na treh padel.

Iz Novcerkve. Županom je izvoljen odločni naprednjak, posestnik Lešnik p. d. Kuzman.

Vransko. (Ustanovitev podružnice Jugoslovanske matice.) Dne 21. tm. se je vršil v našem trgu ob obilni udeležbi tržanov s pomočjo narodnega bojevnika in trpina g. L. iz Celja ustanovni občni zbor podružnice Jugoslovanske matice. — Po otvoritvenem govoru g. Jakšeta je povzel besedo g. L., kateri je v lepih in jedrnatih besedah opisal na kratko zgodovino Slovanov, njih pravice ter krepko ožigosal ostudni pohlep ital. imperijalizma po naši sveti zemlji. Nato je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: g. Filip Kulterer; tajnik: g. Zvonimir Kobljar; blagajničarka: g. Zinka Vrabi odborniki: gg. Franc Irgl, Anton Grafenauer, g. Anica dr. Šerkova; namest. odb.: g. Jos. Kladnik, gdč. Ivanka Ripl, g. Anton Matelič. Konečno sta bili sprejeti sledeči resoluciji med živahnim odobravanjem navzočih: 1. Slovenci, zbrani na ustanovnem občnem zboru Jug. matice na Vranskem, zahtevajo od centralne vlade v Beogradu, da se pri morebitnih dipl. pogajanjih pod nobenim pogojem ne zadovolji z Dravo kot našo severno mejo na Koroškem, ampak da zahteva vse ozemlje, kjer je že od nekdanj bival naš rod. — Gosposvetsko polje mora biti jugoslovansko! 2. Glede luke Baroš, ki nam itak pripada glasom rapalske pogodbe, zahtevamo, da se centralna vlada ne spušča v prav nobena pogajanja z Italijo! — Upamo, da bo novoustavljeno društvo

vkljub velikemu številu drugih društev v našem malem trgu dobro uspevalo. Po-raz italijanizma povodom zadnjih volitev v naši solčni Primorski nam vpliva novo moč do dela!

Prostovoljno gasilno društvo v Novicerkvi pri Celju priredi v nedeljo 5. junija t. l. ob 3. uri pop. vrtno ljudsko veselico pri Ivanu Lešniku v Polžah. Godba, tombola, ples. Domačine in sosedne prijazno vabimo. [k]

Sv. Juri ob j. žel. O priliki rednega obč. zbora gasilske župe žalske, ki se vrši letos v Št. Jurju ob j. ž. v nedeljo dne 29. majnika ob deveti uri dopoldne, priredi trško gasilno društvo veliko ljudsko veselico na spodnji gmajni. Pričetek ob tretji uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor. [k]

Loka pri Žusmu. Županom je zopet izvoljen prejšnji župan g. Florijan Gajšek.

Podčetrtek. Dne 24. t. m. smo imeli volitev župana in svetovalcev. Županom je izvoljen demokrat, trgovec g. Anton Cvetko, svetovalca sta demokrat Strah in Jurca. Živel napredni Podčetrtek!

Sv. Peter pod Sv. Gor. Za župana je bil v soboto 21. tm. z 16 od 24 glasov izvoljen soc. demokrat Franc Gaier, lončar. Tudi vsi štirje svetovalci soc. demokrati. Naj torej sedaj pokažejo svoje gospodarske umetnosti!

Od Sotle. (Nasilstvo radičevcev.) — Dne 15. tm. se je ustavila na svojem izletu družba Celjanov v gostilni g. Lorberja pri Sv. Roku ob Sotli. Družba je sedela popolnoma mirno v posebni sobi. Nenadoma — bilo je že pozno večer — pa stopi pred družbo neki Hrvat, koso visoko v zraku vihteč, ter zahteva, da se gostje izjavijo, ali so za Srbe ali za Radiča. Ker mu v prvem presenečenju nihče ne da odgovora, nasilnež zopet izgine. Nedo dolgo potem pa se pojavi pred gostilno več Hrvatov, oboroženih s kosami, ter stavijo družbi ultimatum: »Če se ne izjavite za Radiča in ne greste z nami na njegovo skupščino, vas pobijemo brez usmiljenja.« — Najbolj so pri tem grozili tamošnjemu v družbi Celjanov se nahajajočemu nadučitelju, češ on je največ kriv, da smo pod Srbi Grdo so žalili našo dinastijo. — Gostilničar, videč, da postaja položaj nevaren, zapre skrbno duri in okna gostilne. Toda radičevci razbijejo namah okna, da bi vdrli v gostilno; še le strel iz revolverja, ki je enega ranil, jih odvrne od tega poskusa. — Med tem so prišli družbi na pomoč sosedi in napadaoci so izginiti v noč. — Zadevo ima v rokah orožništvo ter je upati, da bodo nasilni radičevci kmalu pod ključem. — Sploh so kraji ob Sotli izpostavljeni vsakovrstnim izzivanjem in napadom nahujskane radičevske tolpe; zato bi bilo želeli, da se pomnože orožniške postaje v teh krajih.

Iz Rogaske Slatine. Županom občine okolica Slatina je vkljub »zmagi« klerikalcev pri volitvah, o kateri je klerikalno časopisje tako navdušeno pisalo, izvoljen vrli napredni kmet g. Vinko Žurman. — V občini Sv. Katarina je županom voljen posestnik Anton Kos, v občini Sv. Trojica pa 19. tm. posestnik Janez Žurman, v občini Brestovec Andrej Cverlin, v Tekacevem Anton Debelak, v Sp. Sečovem Janez Stiplovec, vsi sami pristaši SKS.

Rogatec. Nemškutarji pod krinko socijalistov so izvolili za župana v naši občini reveža Jos. Berliga. — Pri Sv. Florjanu je bil izvoljen 21. tm. županom napredni kmet Anton Perkovič, svetovalcem pa: prvim Martin Tramšek, drugim Anton Goričan, oba pristaša SKS.

Slov. Bistrica. (Prireditve ruskih beguncev.) Tukajšnji Čitalnici se je pred kratkim posrečilo pridobiti krožek ruskih beguncev v Strnišću za kulturno prireditve v prostorih Hranilnice s sledečim vspehom: šaloigra »Ženitba«, petje mešanega zbora, ženski duet in kozaški ples. Dasi povabljeni — žal — niso mogli nastopiti polnoštevilo, je vendar prireditve uspela nad vse pričakovanje, tako da bo gotovo ostala slehernemu v hvaležnem spominu. Gogolovo »Ženitbo« interpretirali so ruski umetniki s tako vzorno doslednostjo v karakteristiki vseh ulog, s tako sigurno in naravno spretnostjo, da so ji gledalci sledili z napeto pozornostjo vkljub temu, da se je podala v ruskem besedilu, ter z burnim odobravanjem dajali izraza svojemu presenečenju. Vihar-
no priznanje pa so si stekli ruski gostje s pevskim nastopom, ki je dosegel višek popolnosti v zborovem petju. Tu so se pokazali mojstre, ki sijajno razpolagajo z

bogatim zakladom svoje glasbene in pev-ske nadarjenosti v poglobljanju in izražanju čustev, preciznem izvajanju, dovršeni organizaciji pevskih sil, ter v tem oziru daleko prekosili vse nadeje. Peli so kakor iz ene duše v dušo poslušalcem, ki so kar strmeli prevzeti od očarljivega blagoglasja. Kajpada je sledil vsaki točki orkan navdušenih živijo-klicev ruskim pevcem in ruski pesmi. Kot zadnja najoriginalnejša točka so sledili kozaški in kavkaški plesi, ki so po svoji pestri in bujni slikovitosti izraz globoke sentimentalnosti, prehajajoče stopnjema v kipeče razpoloženje, drveč seboj gledalca v šumni vrtnice strasti in življenja. Ples so bili izvajani s tisto naravno lahkoto, živahnostjo in ubranostjo, ki vzdržuje do konca čar pristnosti, ki učinkuje elementarno ter zapušča nepozabne utise. S plesi je bil program — žal prekmalu — izvršen. Tukajšnji družabni krogi so pridedili nato prijateljski sestanek ruskim bratom v hotelu Beograd, da jim izračejo zahvalo ter jim zadržijo svoje iskrene simpatije. Bil je lep družaben večer, ki bo ostal slehernemu v najlepšem spominu. Od čistega dobička te predstave darovali so ruski prireditelji 300 K Jugoslov. matice.

Mozirje. Pri volitvi župana dne 22. tm. je bil izvoljen trgovec g. Rudolf Pevec županom. Kot prvi svetovalec je bil izvoljen trgovec Franc Žuža, ki je pa odklonil. Izvoljeni so bili potem kot svetovalci, sedlar Peter Troger, kolar Ivan Veit ter klerikalca Ivan Cesar in Anton Lekše. Neprijetno, da so osebná nasprotja šla tako daleč in omogočila izvolitev z klerikalcev proti dobrim naprednjakom. Z naprednim in sokolskim našim mišljenjem to pač ni v skladu. — V okoliški občini je izvoljen županom dozrajni župan Štrucelj, pristaša SLS.

Cven. Poslovanje našega poštnega urada se je zaradi malega prometa začasnó ustavilo in se je okoliš opuščene urada priklopil okolišu poštnega urada Ljutomer. Poštne pošiljke se bodo dostavljale po selškem pismonoši vsak dan razum nedelje.

Dnevna kronika.

Pokrajinski zbor Jugoslovanske Matice za Slovenijo se vrši v nedeljo, dne 29. maja v Ljubljani in sicer: ob 10. uri dopoldne zaupno zborovanje delegatov, ob 2. uri popoldne javno zborovanje v veliki dvorani Mestnega doma. Jugoslovanska Matica ima danes v Sloveniji 59 že dobro delujočih, v pripravi pa 27 podružnic.

Jan Sedlak umrl. O Binkoštih je umrl na Češkem Jan Sedlak, znani organizator češkega kmetkega združništva. Bil je svoj čas v osrednji združni zvezi na Dunaju eden najbolj vnetih in razboritih zadrugarjev. Rojen je bil l. 1849 ter se je že mlad udeleževal pod Riegerjem političnih bojev. Kot politični delavec pa ni zanemaril gospodarskega dela, čegar krona je združništvo.

Učitelji časasno oproščeni vojaške službe. Ministrski svet je sklenil, da se učitelji oproste vojaške dolžnosti do konca l. 1922, vsled velike potrebe učiteljskih moči.

Zanimiv razlog za odpoved stanovanja. Neki hišni gospodar v Ljubljani je odpovedal štanski stanovanje. Pri razpravi pri sodišču je kot vzrok uveljavljal, da ima najemnik v svojem stanovanju še vedno sliko cesarja Franca Jožefa. Sodnik je razsodil, da je odpoved veljavna, ker pomeni izobešanje slik bivših habsburških cesarjev v današnji dobi tako izzivanje ostalih strank v hiši, da je to smatrati za hudo kršenje hišnega reda.

Tobačne karte se ukinejo. Ker se je proizvodnja tobaka bistveno zvišala, je finančni minister odredil, da se ukine sistem tobačnih kart. V trafikah se bodo dobile vse vrste tobačnih izdelkov.

K SLS ne more pristopiti nemškutar . . . pravi »Straža« od 23. tm. Zato pa je sprejela SLS v svoje okrilje šentlenarčkega nemškutarja Aubla, šentiljskega nemškutarja Swatyja, celjskega nemškutarja Janiča itd., zato so volili z SLS vsi nemškutarji v Konjicah, Št. Lenartu in drugod. Vsa čast klerikalnim principom in — dejanjem!

Jugoslovanska misel in dr. Korošec. Mariborska »Straža« od 23. tm. se povz-pne do trditve, da je bil dr. Korošec med tistimi »rodoljubi«, ki so »zagovarjali« jugoslovansko misel. Ali je to delal morda takrat, ko je njegovo mariborsko časo-

pisje l. 1914 sekundiralo »Slovencu« pri pesmi »Srbe na vrbe«? Ali morda takrat, ko je l. 1914 pred vojno ploskal dr. Sušteršiču na shodu v ljubljanskem Unionu, kjer je ta Efižalj ogabno opljuval Srbe? Ali morda takrat, ko se je l. 1918 zavzemal za to, da naj tvorijo Jugoslavijo samo pokrajine bivše avstro-ogrške monarhije, brez Srbije, in ko je to svoje stališče zagovarjal še v zagrebškem Narodnem veču, in se je končno le večini udal? Ali pa morda 5. maja tl. na shodu v celjskem Narodnem domu, ko se je povzpel do trditve, da je on Slovence s Srbi združil, pa jih more tudi razdružiti? Če je vse to zagovarjanje jugoslovanske misli, potem je dr. Korošec brez dvoma največji Jugoslovani! Samo da je to jugoslovans-tvo zelo podobno — Oraigovemu!

V Dobu pri Domžalah je izvoljen županom demokrat g. Kuhar.

Razdelitev železniškega parka bivše Avstro-Ogrske. Na Dunaju so se sestali zastopniki Jugoslavije, Češkoslovaške, Ogrske in Poljske, da se zedinijo glede razdelitve železniških vagonov bivše avstro-ogrške monarhije. Konte-
renca je dosegla ta uspeh, da se je dognaio število vseh vagonov, kateri pridejo pri razdelitvi v poštev. Ključ, pa katerem se naj ta razdelitev izvrši, še ni določen, ker ima Rumunji desetkrat ve vagonov kot ji pripadajo, pa tudi v Jugoslaviji je ostalo zelo mnogo železniškega materijala.

Klerikalno hujskanje po shodih je v seji dne 24. maja obsodil ministrski svet.

Predilnica v Litlji je 23. t. m. ustavila obrat. Vzrok še ni znan. Več sto delavcev je na cesti.

V Črnomlju, dozraj klerikalni trdnjavi, je izvoljen županom naprednjak Janko Strugar.

Narodno gospodarstvo.

Podružnica čebelarstva v Vojniku priredi dne 5. in 6. junija tl. dvadnevni čebelarski tečaj v Vojniku in sicer od 8. do 12. in od 14.—18. ure menjaje se po 2 uri v šoli in 2 uri pri čebelnjaku g. Vlado Brezovnika. Predaval bode potovalni učitelj za čebelarstvo g. Ivan Jurančič. Pouk je brezplačen. Prijave sprejema šolsko vodstvo v Vojniku.

Kriza v vinski trgovini je v Italiji, Nemčiji in Jugoslaviji na višku; razmere na francoskem in španskem trgu so se že ustalile.

Izdelava kvasa. V jeseni prične z izdelovanjem kvasa ljubljanska pivovarna »Union«. Za sedaj se izdeluje pri nas vs-ga 900 kg kvasa na leto in ako ga bo pivovarna »Union« izdelovala po 1000 kg na leto, bo popolnoma zadoščeno domači potrebi, tako, da ne bo treba uvažati kvasu iz inozemstva.

Velika stavka kovinarskih delavcev je izbruhnila na Češkem, ker so tovarne vsled krize v kovinarski industriji skrčile delovno dobo od 48 na 32 ur na teden in istočasno znižale mezde za 10%.

Novo državno notranje posojilo v znesku 500 milijonov dinarjev bo najela vlada pri raznih beogradskih, zagrebških in ljubljanskih bankah in so tozadevna predhodna pogajanja ugodno uspela. Posojilo bo služilo predvsem za gradbo državnih stavb ter za spoj države z Jadranskim morjem.

Takso na nemško blago bo ukinila Anglija.

Kurz grške drahme je v zadnjih dneh zelo padel.

Cene živilom na londonskem trgu so znatno padle, n. pr. za mast za 62-64 šilingov pri 100 kilogramih. Slanina in jajca se prodajajo že ceneje nego pred vojno.

Vse stranke, katere nameravajo postaviti na prostoru »Ljubljanskega velikega semnja« lastne paviljone, se prosijo, da se naj takoj zgledajo pri gospodu arhitektu Costaperija pri Obratnem ravnateljstvu južne železnice, II. nadstropje v belgijski vojašnici, kateri jim bo dal vse potrebne podatke.

Borza 24. maja.

Curih: Berlin 9.15, Newyork 22.19, Pariz 47.25, Milan 30.20, Praga 8.20, Budimpešta 2.55, Zagreb 4.65, Bukarešta 9.70, Varšava 0.60, Dunaj 1.37 in pol, avst. žigosane krome 1.03.

Beograd: Radi državnega praznika borza zaprta.

Za greb: Banka za Primorje 0—910, Jadranska banka 1950—1975, Jugoslovanska banka 450—455, Ljubljanska kreditna banka 895—900, Prastediona 4700—4750.

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica**
Ljubljanske kreditne banke v CeljuTelefon
št. 75 in 76

Delniška glavica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondji nad 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah, Ptuju in Brežicah. 264 50-15

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.Prešernova ul. 15
Rezervni sklad 128.000 K.**"LASTNI DOM"**

Restnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagateljem zaračunala. 468-25

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po (4 1/2 %)

štiri in pol od sto (4 1/2 %)

Hranilne vloge: 2.000.000 K.

Razne vesti.

Volk je ustrelil dne 14. tm. lovski čuvaj Anton Lavrič v Veliki gori nad Sodražico v lovišču dr. Lovrenčiča. Volk, star samec, je tehtal 34 kg. To je že drugi volk, ki ga je ustrelil ta neumorni lovski čuvaj.

Zverinski oče — ubil lastno hčer. V pondeljek zvečer je prišel čevljar Štirn iz Stran jpri Kamniku precej vinjen iz Kamnika, kamor je šel kupovat usnje, domov. Kmalu se je razvil med njim in ženo prepir, v katerega je posegla tudi 17-letna edina hčerka. To je Štirna tako ujezilo, da je pograbil sekuro in ž njo tako silno udaril hčerko po hrbtu, da je bilo telo popolnoma odprto in se je nesrečno dekletko zgrudilo mrtvo na tla. Podivjani oče je takoj po uboju pobegnil v gozd, kjer so ga orožniki aretirali in izročili v kamniške zapore.

Tvornica za smodnik zletela v zrak. Iz Washingtona poročajo: Državna tvornica za brezdimni smodnik v Willmingtonu je zletela v zrak. Eksplozijo so čutili še v Filadelfiji. Škoda je ogromna. Koliko je človeških žrtev, še ni znano.

Zadnja poročila.

Deželni predsednik dr. Baltič med nesrečnimi kmetovalci.

Ljubljana 25. maja. Deželni predsednik dr. Baltič je obiskal včeraj dop. nekatere po toči težko prizadete kraje v občini Vodice pri Kamniku. Zlasti je obhodil polja vasi Skaručina, Vešča in Šinkovturm, ki so najbolj prizadete. Obljubil je, da bo deželna vlada po močeh priskočila nesrečnikom na pomoč.

Velik uspeh zagrebških pevcev v Ljubljani.

Ljubljana 25. maja. Včeraj zvečer je zagrebško pevsko društvo »Lisinski«, eden najboljših jugoslov. pevskih zborov, od našega prebivalstva sijalno sprejet, priredil koncert v veliki dvorani hotela »Union«, ki je bila do zadnjega kotička nabit polna. Prednašane umetne in narodne pesmi so izzivale nepretrgano viharno odobravanje. Nešteto točk je moral zbor ponavljati, pridobil si je srca ljubljancev. Po koncertu je bil prijateljski sestavek v hotelu Union.

Listnica uredništva.

Prostov. gas. društvo, Sv. Jurij ob j. z.: Za časniški kolek pošljite v kuverti v znakmah K 6.—

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Oklic.

Po predlogu dedičev dne 19. maja 1921 v Celju umrlega Hermana Kruschitz, podpolkovnika v pokoju, se odredi popis in prostovoljna javna dražba Hermanu Kruschitz lastnih premičnin, obleke, kovčkov itd.

Javna dražba se bo vršila dne 28. maja 1921, ob 9. uri dop. na dvorišču mestnega magistrata v Celju.

Okrajno sodišče v Celju, oddelek I, dne 23. maja 1921.

Učenca za kavarno

s primerno šolsko izobrazbo sprejme hotelska družba v Celju. 2-1

Gospodično se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov v upravn. 607

Kupim

stroj za buteljke mašiti, slamo-reznico, sal. garnituro iz šibja;

prodam

čisto angleško kobilu, plemenjakinja, mlin za sadje, malo »Herkules« prešo. Oskrbništvo Vinegrada, p. Dobrna pri Celju. 1

Sprejme se takoj

učenec

zdrav in močan z dobrim izpričevalom in iz poštene hiše v manufakturno trgovino pri Franjo Rozman, Aleksandrova ulica 6 v Celju. 603

V najem se iščejo

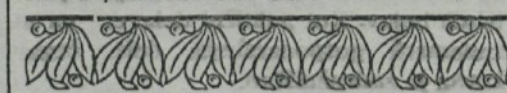
svetle kleti**in skladišča**

v Celju.

Ponudbe na: Breznik, Dolgopolje št. 3 2-1

Mož

star 39 let, zdrav in delaven, z 600 tisoč kron premoženja, se želi poročiti z gospodično ali vdovo, ki ima posestvo. Ponudbe na upravništvo Nove Dobe pod »Sreča 500«. 2-1

Proda se mlad (eno leto star)

pes

čiste dobermanske pasme. Celje, Gledališka ulica št. 3, 1 nadst. 2-1

Mladenič

z dobro šolsko predizobrazbo, absolvent 1 gimnazije, iz dobre poštene kmetijske hiše, želi mesta trgovskega učenca v trgovini z mešanim blagom. Pogoji starišev je stroga nadaljnja vzgoja. Pojasnila daje iz prijaznosti Josip Kostanjšek, trgovec v Mozirju. 596 2-2

Mesto glavnega zastopnika

za Celje in okolico

oddaja Jugoslavija splošna zavarovalna družba, ki je odkupila v naši kraljevini zavarovalnice »Franco Hongroise« in »Graško vzajemno«. Ponudbe je vložiti na »Jugoslavijo«, splošno zavarovalno družbo, ravnateljstvo za slovenijo v Ljubljani. 2-2

Oskrbnik

vešč poljedelstva, vinogradništva in domačih del, se sprejme. Ponudbe na naslov: Josip Vrečer, velepos. in mesar v Vojniku. 790 2-2

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna
TRGOVINA
KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.

: se priporoča za :
mnogobrojen obisk.**!POSTREŽBA TOČNA!****Stanovanje**

v sredini mesta z dvema sobama, kuhinjo itd. se želi zamenjati z večjim, z 3 do 4 sobami v mestu takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na upravn. Nove Dobe pod F. S. 1000 3-2

Dekla

izurjena v kuhanju se takoj sprejme. Dobro hrana. Plača po dogovoru. Ponudbe na: Josip Vrečer, gostilničar in mesar v Vojniku. 592 2-2

Mesarski vajenec

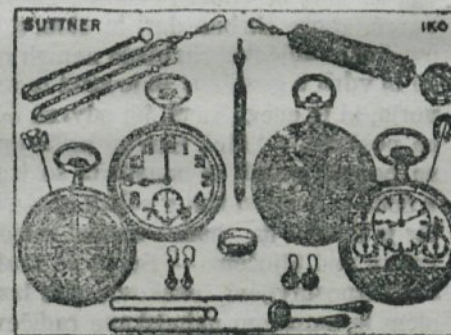
z celo oskrbo v hiši se sprejme. Ponudbe na: Josip Vrečer, mesar v Vojniku. 591 2-2

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelinc, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7. 1350 52-34

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in njih delov, ter potrebščin za krojače, čevljarje in šivilje na debelo in drobno.

1461
11-8**Ena ura? Katera trajno vas selje povzroča?****Samo Suttner-jeva ura!**

Nikelnasta, po vsaki ceni in presenečeni bodete! Tudi verižice, prstane, uhane, zapestnice, stenske ure, zapestnice z urami in vsakovrstne potrebne reči kakor: škarje, nože, doze za cigarete, nažigalnice, britve, denarnice, jedilno orodje, razna darila za krste, imendane itd., kakor tudi velika zaloga vsakovrstnih zlatih in srebrnih predmetov. Vse dobro in ceno! 1461 Zahtevajte cenike od 11- H. Suttner, Ljubljana št. 983.

Auto delavnica

d. z. o. z.

Gosposka ul. 16 Celje, Ljubljanska c.

Specijalna delavnica za popravila avtomobilov in precizijskih strojev. — Zaloga vseh vrst potrebščin 1575 kakor bencina, pneumatike, avto-olja itd. 52-26

Telef. št. 107.

Trgovina z galanterijskim, modnim in norimberškim blagom ter kranjskimi izdelki po najnižjih cenah

Fr. Kramar

v Celju, na Kralja Petra cesti.

206 Zaloga cigaretnega papirja in stročnic. 50-16

SUKNO

in kamgarn za moške obleke, volнено, cefir in kambrik za ženske obleke, hlače, modrovino, belo in pisano platno in svilene robce dobite v velikanski izbiri in zaradi direktnega importa po čudovito nizkih cenah v večtrgovini 25-20

R. Stermecki, Celje.

Velik cenik z več tisoč slikami se pošlje vsakemu zastoj.